

و جانا ماہ شہادت فقیہ
فقہ سنیہ

رضایت مندی عمومی
از منظر

انشارات حوزه علمیه خراسان

سرشناسه: الهی پارسا، حسین، ۱۳۶۱.

عنوان و نام پدیدآور: رضای جمهور (رضایت‌مندی عمومی و جایگاه

ولایت فقیه از منظر فقه سیاسی / نویسنده حسین الهی پارسا).

مشخصات نشر: مشهد، حوزه علمیه خراسان، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۲۰۲ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۲۶-۳۵-۴

جمعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: ولایت فقیه و دموکراسی

موضوع: Wilayat al-faqih and democracy

شناسه: حوزه علمیه خراسان

رده بندی کتب: BP۲۲۳/۸

رده بندی دیوبند: ۲۹۷/۴۵

شماره کتابشناسی: ۶۱۷۴۴۰۰

انگشت‌هزده علم خراسان

- عنوان کتاب ..... رضای جمهور (رضایت‌مندی
عمومی و جایگاه ولایت شقیه از منظر فقه سیاسی)
نویسنده ..... حسین الهی پارسا
طراح جلد ..... رضانی زاده
صفحه آرا ..... سیمین معراجی فرد
ناشر ..... حوزه علمیه خراسان
چاپ اول ..... تیرستان ۱۳۹۰
تعداد صفحات ..... ۲۰۲ صفحه
قطع .....
شماره شابک ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۲۶-۳۵-۴
شمارگان ..... ۵۰۰ نسخه
قیمت ..... ۲۳۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

دفتر نشر: مشهد مقدس، خیابان نواب صفوی، بلوار
شهید شوشتری، شهید شوشتری ۷، مرکز مدیریت حوزه علمیه
خراسان، انتشارات حوزه، تلفن: ۰۵۱۳۲۰۰۸۱۶۵

فروشگاه: مشهد مقدس، خیابان امام خمینی (ره)، حدفاصل
امام خمینی ۲۲-۳۴، فروشگاه انتشارات حوزه علمیه
خراسان، تلفن: ۰۵۱۳۲۰۰۸۶۰۹

سخن ناشر	۱۳
مقدمه	۱۵
فصل اول: کلیات	۲۲
مبحث اول: مفهوم‌شناسی	۲۲
۱. حسبه	۲۹
مبحث دوم: کلامی یا فقهی بودن مسئله ولایت فقیه	۲۹
مبحث سوم: سه نظریه فقهی مطرح شده درباره خاستگاه ولایت فقیه	۳۵
۲. انتخاب	۳۹
۳. انتصاب	۴۰
فصل دوم: ولایت حسبه و رابطه آن با رضایت مندی عمومی از منظر فقه	۴۴
مقدمه: سه نظریه درباره عامل مشروعیت ولایت فقیه و خاستگاه آن	۴۴
مبحث اول: تعریف امور حسبه	۴۵
مبحث دوم: نحوه ولایت در امور حسبه	۴۶
مبحث سوم: دو دیدگاه مختلف درباره حسبه	۴۸
مبحث چهارم: متصدی امور حسبه	۵۴
مبحث پنجم: دلایل ولایت داشتن فقیه جامع‌الشرایط در امور حسبه به مای موسع	۵۹
مبحث ششم: بررسی برخی از نظریه‌ها در خصوص ولایت داشتن فقیه بر امور حسبه به معنای موسع	۶۱
مبحث هفتم: بررسی میزان نقش رضایت مردم درباره ولایت فقیه بر امور حسبه	۶۸
۱. رضایتمندی در نظام‌های پادشاهی	۶۹
۲. رضایتمندی در نظام‌های دموکراتیک	۶۹
نتیجه‌گیری	۷۲
فصل سوم: نظریه انتخاب و رابطه آن با رضایتمندی عمومی از منظر فقه	۷۴

مدخل	۷۴
مبحث اول: تبیین نظریه «انتخاب»	۷۷
۱. دو رکن اساسی نظریه «انتخاب»	۷۷
۲. بررسی اجمالی برخی از ادله نظریه «انتخاب»	۷۸
الف. تبیین نظریه انتخاب با بررسی اجمالی رکن اول	۷۸
احتمالات هفت‌گانه نظریه انتصاب	۷۹
۱. ولایت به صورت عام استغراقی و حق اعمال برای هر کدام	۷۹
۲. ولایت به صورت عام استغراقی و حق اعمال فقط برای یک نفر	۷۹
۳. ولایت به صورت عام استغراقی و حق اعمال فقط برای یک نفر	۷۹
۴. ولایت به صورت عام استغراقی و حق اعمال هریک با توافق دیگر فقها	۷۹
۵. ولایت به صورت عام استغراقی و حق اعمال با توافق همگی است	۸۰
۶. ولایت به گونه عام استغراقی	۸۰
۷. ولایت به صورت عام استغراقی	۸۰
ب. اشکالات نظریه انتخاب بر احتمالات هفت‌گانه نظریه انتصاب	۸۱
اشکال احتمال اول:	۸۱
اشکال احتمال دوم:	۸۱
اشکال احتمال سوم:	۸۲
اشکال احتمال پنجم:	۸۲
اشکال احتمال ششم:	۸۲
ج. پاسخ نظریه انتصاب به اشکالات مطرح شده	۸۳
مبحث دوم: بررسی میزان نقش مردم، بنا بر مبنای انتخاب	۸۴
۱. مقایسه اجمالی میان نظریه‌های حکومتی مبتنی بر رضایت و رأی مردم	۸۵
۲. تعریف دموکراسی	۸۶

۸۶	..... انواع دموکراسی
۸۷	..... ۱.۳. دموکراسی لیبرال
۸۷	..... ۲.۳. دموکراسی مشارکتی
۸۷	..... ۳.۳. دموکراسی سوسیالیستی
۸۸	..... ۴.۳. دموکراسی نخبه‌گرایانه
۸۸	..... ۵.۳. دموکراسی تکثرگرایانه (پلورالیستی)
۸۸	..... ۴. ماویست بنیادین نظریهٔ انتخاب و دموکراسی غربی
۹۱	..... ۵. سوابق شرعی انتخاب ولی فقیه مورد رضایت مردم
۹۱	..... ۱. اعلامیت
۹۱	..... ۲. عدالت
۹۲	..... ۳. ایمان
۹۵	..... ۶. وظایف حاکم اسلامی برای حفظ و تاووم رضایت مردم
۹۸	..... ۷. قالب‌های انتخاب حاکم اسلامی مورد ماییت مردم
۹۸	..... ۱۷. بیعت
۱۰۵	..... ۲.۷. شورا
۱۰۶	..... دو مبنای مختلف دربارهٔ شورایی بودن انتخاب حاکم
۱۰۶	..... ۱. شورا، شرط بیعت باشد.
۱۰۷	..... ۲. شورا، شرط بیعت نباشد.
۱۰۸	..... ۲.۷. اهل حل و عقد
۱۰۸	..... مبحث سوم: نتیجه‌گیری
۱۱۲	..... فصل چهارم: نظریه انتصاب و رابطه آن با رضایتمندی عمومی از منظر فقه ...
۱۱۲	..... مدخل
۱۱۳	..... مبحث اول: تبیین نظریهٔ انتصاب

۱. مفهوم شناسی «نصب» و اقسام آن ۱۱۳
- ۱.۱. نصب خاص ۱۱۵
- ۲.۱. نصب عام ۱۱۶
۲. حیطة و محدوده «ولایت انتصابی» ۱۱۷
- ۱.۲. ولایت انتصابی مقیده ۱۱۸
- ۲.۲. ولایت انتصابی مطلقه ۱۱۹
۳. بررسی اجمالی برخی از دلایل نظریه «انتصاب» ۱۲۰
- مبحث دوم: ارزیابی میزان نقش مردم در تعیین حاکم اسلامی (قبل از تشکیل حکومت) ۱۲۴
- دو مبانی مختلف در باب خاستگاه مشروعیت، در نگاه نظریه انتصاب ۱۲۵
۱. انحصار مشروعیت و فقیه بر نصب الهی (مشهور فقها) ۱۲۵
۲. مشروعیت ولی و امت بر نصب الهی و اعمال ولایت مشروط به رضایت مردم ۱۲۹
- دلایل این نظریه ۱۳۱
۱. لزوم رعایت مصلحت جامعه اسلامی ۱۳۱
۲. تنافی میان فلسفه تشکیل حکومت با تسلط نه زور ۱۳۱
۳. سیره امیرمؤمنان علیه السلام در عمل به دستر پیاپی در رویارویی با مردم و غاصبان خلافت پس از ماجرای سقیفه ۱۳۲
۴. احادیث و سیره معصومان علیهم السلام ۱۳۴
- حدیث اول ۱۳۴
- حدیث دوم ۱۳۵
- حدیث سوم ۱۳۵
- حدیث چهارم ۱۳۶
- حدیث پنجم ۱۳۷
- حدیث ششم ۱۳۸

۱۳۹	.....	حدیث هفتم
۱۴۰	.....	حدیث هشتم
۱۴۲	.....	حدیث نهم
۱۴۴	.....	حدیث دهم
۱۴۶	.....	حدیث یازدهم
۱۴۶	.....	حدیث دوازدهم
۱۴۷	.....	حدیث سیزدهم
۱۴۷	.....	حدیث چهاردهم
۱۴۸	.....	حدیث پانزدهم
۱۴۹	.....	حدیث شانزدهم
۱۵۰	.....	حدیث هفدهم
۱۵۰	.....	حدیث هجدهم
۱۵۱	.....	حدیث نوزدهم
۱۵۳	.....	۵. کلام بزرگان
۱۵۳	.....	امام خمینی <small>علیه السلام</small>
۱۵۶	.....	آیت الله جعفر سبحانی
۱۵۸	.....	برخی از علمای مشروطه
۱۵۹	.....	سیداسماعیل صدر
۱۶۰	.....	مبحث سوم: بررسی اشکالات وارد شده بر دلایل این نظریه
۱۶۰	.....	۱. سخنان حضرت در مورد تأثیر رأی مردم جدلی است.
۱۶۳	.....	پاسخ
۱۶۴	.....	۲. رضایت مردم فقط زمینه ساز تشکیل حکومت است.
۱۶۴	.....	پاسخ

بی تردید گستره علمی فرهنگی و نظام آموزشی و پژوهشی، بازتاب میزان تفکری است که اهل قلم و اندیشگاران در تمام عمل به منصفه ظهور می‌رسانند. در این بین، رسالت عالمان و علم‌جویان اهل قلم از نقش بسیار مهمی برخوردار است. که این رسالت، همان‌گونه که در جهت پرورش استعداد‌های فردی، با قرائت و مطالعه انجام می‌گیرد، برای پیش‌برد اهداف اجتماعی و تعالی فرهنگی، با کتابت و مباحثه نیز محقق می‌شود.

از این رو، یکی از مسئولیت‌های مهم مراکز حوزوی در کنایه تعلیم و تربیت طلاب علوم دینی، نشر آثار فاخر علمی و پژوهشی است. انتشارات - مجله‌ها و نشریات خراسان برای پیش‌برد ماموریت اصلی خود که ارتقاء کیفی و کمی پژوهش‌های دینی در حوزه، به منظور پاسخگویی به نیازهای جامعه، و نظام اسلامی، حوزه‌های علمیه و بخش بین‌الملل، گام‌های موثری برداشته است. و برای نیل به این ماموریت برنامه‌های کلان در راستای سیاست‌گذاری، ساماندهی و

حمایت از تولید، نشر و توزیع منشورات علمی و پژوهشی حوزه‌های علمیه قرار داده است.

در همین راستا یکی از اقدامات صورت گرفته بهره‌گیری و حمایت از پایان‌نامه‌ها و رساله‌هایی است که به صورت کاربردی و براساس پاسخ به نیازهای فوق‌ترسیم شده است، که معاونت پژوهش حوزه علمیه خراسان با شناسایی و تربیت نیروهای محقق در این عرصه گام نهاده است؛ و اثرپیش رو از این موارد می‌باشد.

ایشان در حوزه علمیه خراسان ضمن ارج نهادن به تلاشهای ارزشمند نویسنده محترم مرحمت الاسلام حسین الهی پارسا بر خود فرض می‌دانند از بذل توجه مدیر محترم حوزه علمیه خراسان حضرت آیت‌الله سیدمصباح عاملی (دامت برکاته) سپاسگزاریم. به چاپ و نشر آثار ارزشمند اساتید و پژوهشگران حوزه‌ی تشکر ویژه نمایم.

در پایان امیدواریم اساتید و پژوهشگران ارجمند عرصه تحقیق و پژوهش، با ارائه پیشنهادهای سازنده خود و آذآوری گاستی‌های احتمالی، انتشارات حوزه علمیه خراسان را در ارائه آثاری بهتر یاری رسان باشند.

انتشارات حوزه علمیه خراسان

ذی الحجه الحرام سال ۱۴۴۱ ق.

مصادف با مرداد سال ۱۳۹۹ م.

